

liku ekspeditsiooni liikmena, siis Vene põllu-
töoministeriumi vanema eriteadlasena kalan-
duse alal ja peale 1917. a. märtsi revolutsiooni
ministeriumi nõunikuna. Varssi selle järel
korraldas ta ühes mitme nimeka vene eritead-
lasega Põhja-Jäämerel rakendusteadusl. mere-
uurimise ekspeditsiooni, olles selle abijuhataja.
Eesti iseseisvuse saabumisel oli ta Arhangelski
eesti rahvuskomitee esimees ja määrati hilje-
mini Eesti Ajut. Valitsuse esindajaks Põhja-
Venemaal. A. 1920 siirdus W. Eestisse ja
algas siin tegevust oma erialal, asutades a. 1920
ajakirja »Kalaasjandus«, mille toimetajaks ja hil-
jemini ka väljaandjaks ta oli 1926. a.-ni, kor-
raldades üleriiklikke kalameeste kongresse ja
kalameeste üleriikl. esindust, töötades juhata-
jana ja eriainate õpetajana kalandusinstruk-
torite ettevalmistamise kursustel jne. Politi-
lisest tegevusest on W. osa võtnud rahvusva-
bameelsete partei ühe asutajana koos J. Pitka'ga
(vt.) (1923) ja selle partei tegelasena, II Riigi-
kogu liikmena ja aa. 1925–26 kaubandus-
tööstusministrina J. Teemandi (vt.) valitsuses.
A.-st 1927 on ta toiminud Eesti aupeakon-
sulina Kreekas. — Oma erialal on W. kutsutud
ekspertina teotsema teistelgi mail ja väliskaas-
tööliseks olnud eesti ja enne maailmasõda vene
lehtedes, viimastes korduvalt Eesti olusid käsit-
ledes. Tema sulest on ilmunud mitu Vene kala-
ja meriasjandust käsitlevat pikemat teost ja
hulk vähemaid erialalisi kirjutisi mitmes Eu-
roopa ja Ameerika eriajakirjas.

Isikl. j. m. saadud andmed. T.

VEILER, Aleksander, ajakirjanik, äri-
mees, poliitiline tegelane, sünd. 4. III 1887 Kose
klk.-s mõisaaedniku pojana, õppis Tallinna lin-
nakoolis ja töötas selle lõpetamise järel a.
1902 mõned aa. töökodades ja vabrikuis
rauatreialina ja mehaanikuna, võttes osa töö-
lisliikumisest ja a. 1909 tööliste ajakirja »Töö«
toimetamisest. »Tallinna Teataja« asutamise
järel a. 1909 astus V. selle toimetusse
päevauudiste osakonda. Aa. 1914 17 töö-
tas ta samal alal »Päevalehe« toimetuses.
1917. a. revolutsiooni järel oli V. mõne aja
Järvamaa komissariks ja selle järel Järvamaa
esindajaks Ajut. Maanõukogus Enamlaste
ja okupatsioonialjal võttis V. osa põranda-
alusest iseseisvusliikumise tööst, hoolitsedes
m. s. Eesti Ajutisele Valitsusele informat-
siooni bankimise eest. 1918. a. lõpul oli V.
Järvamaa kaitsepataljoni organiseerijaid ja
võttis osa Vabadussõjast. Samal ajal asutas
ta ühes J. Luiga, K. Koniku (vt. neid) ja
teistega päevalehe »Vaba Maa« ja samani-
melise kirjastus- ja trükitööstus-osaühingu. Aa.
1919–23 oli V. Asutava Kogu ja I Riigi-
kogu ja a.-st 1926 III Riigikogu liikmeks
töõerakonna esindajana. A. 1922 asutas ta
kergeisulise ajaviite nädallehe »Esmas-

päeva« ja a. 1923 samuti kergeisulise aja-
kirja »Ronk«, milledele tal õnnestus kind-
lustada võrdlemisi suure leviku, eriti vähem-
arenenud maitsega lugejakonnas. Viimaseil
aa. on V. osa võtnud mitmesuguseist teis-
testki ärilistest ja kutsehuvilistest üritustest,
olles m. s. osaüh. »Rahvaülikooli« ja »Bib-
lioofiili« esimees ja Trükitöösturite ühingu ning
Eesti raamatukauplejate ja kirjastajate liidu
abiesimees. V. on teotsenud ka mitmetes
Tallinna seltsides, m. s. Tallinna Käsitöölise
Abiandmise Seltsis. Tema sulest on Ali
Metallitöölise varjunime all ilmunud brošüür
»Inglise tööline enne ja nüüd« (Tallinna, i. a.).
Aa. 1927 28 äratas suurt tähelepanu V.-i
vastu päevalehes »Rahva Sõna« tõstetud süü-
distus, nagu oleks V. Vene ajal seisnud sa-
lase agendina sandarmivalitsuse teenistuses,
missugune süüdistus aga V.-i algatatud koh-
tuprotsessi (1927—29) kestes ei tõestunud.
Isikl. j. m. saadud andmed. T.

WEITZENBERG, Juhan, luuletaja, sünd.
10. VII 1838 Kanepi klk. Erastvere v.
popsi pojana, õppis Kanepi klk.-koolis ja
aa. 1850–54 Tartu kreiskoolis, mille lõpe-
tamise järel oli aa. 1855–57 kooliõpetajaks
Tormas ja 1858–61 mõisa- ja vallakirjuta-
jaks Alatskivil. 1861. a.-st alates toimis ta
laekahoidjana D. V. Sinovjev'i vabrikus
Narvas. Oma ameti kõrval õppis W. püsi-
valt edasi, erilist huvi tundes ajaloo, vöö-
raste keelte ning täheteaduse vastu, ja võttis
ette reisusid Saksamaal, Šveitsis ja Austrias,
hiljemini Rootsis ja Soomes. Ta suri 21. X
1878 Narvas. — W.-i sulest on pärit omal
ajal tuntuks saanud satiiriline »Wana hop-
mani Nutu-Laul Moisaalitsust käest ära
andes« (anon., Tartu, 1864), milles lastakse
selleaja mõisniku käsilast opmani sotsiaalpo-
litiliste uuenduste tagajärjel muutunud olu-
korda taga nutta, ja laul »Tõnnis Laks ehk
Eestlase issama« (anon., Perno Post. 1862,
nr. 41), milles kirjeldatakse Venemaale
suurte lootustega väljarännanu pettumusi ja
viletsusi. — Olles kahtlemata andekas, kuid
ilma põhjalikuma ning süstemaatilise haridu-
seta ja eraldatud teistest silmapaistvamaist
kaasaeglasist, ei suutnud W. saavutada neid
tagajärgi, milledeks temal vahest olidki loo-
mupärased eeldused.

K a m p m a n n. Peaj. II II, 64; G. M (a-
s i k), J. W. (EÜS-i alb. IV, 1899, lk. 114–57);
A. J ü r g e n s t e i n, Üks unustusesse jäänud
Eesti luuletaja (Isamaa kalender 1892, lk.
141–50). M. L.

WEIZENBERG, August Ludwig, kujur,
sünd. 25. III 1837 Võrumaal Erastvere v.
Ritsiku kõrtsi pidaja (1842. a.-st kingsepp
ja Jaani-Mihkli kohakese omanik läheda-
ses Naha külas) pojana, astus 9-aastaselt Ka-